

Δεκέμβριος 2014

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικά. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Δεκέμβριο 2014 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε βελτίωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 2,1 μονάδες σε σύγκριση με το Νοέμβριο 2014. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε καλύτερευση του κλίματος στις υπηρεσίες, το λιανικό εμπόριο και τη μεταποίηση καθώς και ανάμεσα στους καταναλωτές.

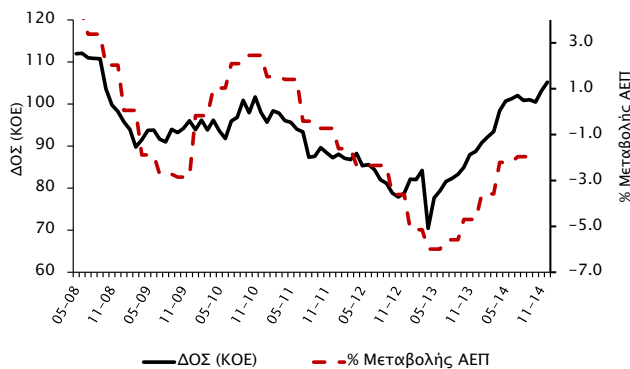
Η άνοδος του κλίματος στον τομέα των υπηρεσιών προέρχεται από τη βελτίωση της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων και τις προσδοκίες για αυξημένο κύκλο εργασιών τους επόμενους τρεις μήνες. Στο λιανικό εμπόριο το κλίμα καταγράφηκε λιγότερο αρνητικό λόγω των ευνοϊκότερων απαντήσεων για τις τρέχουσες και αναμενόμενες πωλήσεις. Στη μεταποίηση η καλύτερευση του κλίματος συνδέεται με λιγότερο αρνητικές αξιολογήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις για την παραγωγή το επόμενο τρίμηνο.

Η άνοδος του κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές είναι αποτέλεσμα των προσδοκιών τους για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των νοικοκυριών τους και της Κύπρου κατά τους επόμενους 12 μήνες.

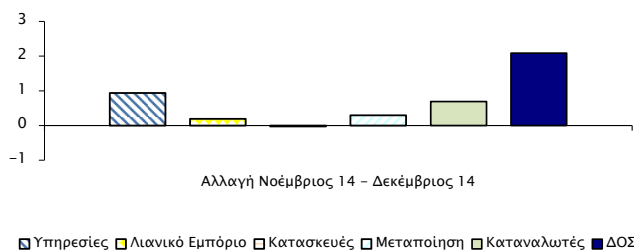
Το Δεκέμβριο 2014 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο αυξήθηκε κατά 2,1 μονάδες σε σύγκριση με το Νοέμβριο 2014.² Από το Μάιο 2014 ο ΔΟΣ κινείται ελαφρώς πάνω από το μακροχρόνιο μέσο όρο του (δηλ. 100 μονάδες), ενώ η πραγματική οικονομία συνεχίζει να βρίσκεται σε ύφεση.³ Ωστόσο, η συνεχής βελτίωση του ΔΟΣ από τα μέσα του 2013 έχει προδιαγράψει τους φθίνοντες ρυθμούς συρρίκνωσης του ΑΕΠ τα μετέπειτα τρίμηνα.

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ

Η αύξηση του ΔΟΣ το Δεκέμβριο, σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, οφείλεται σε βελτίωση του οικονομικού κλίματος στις υπηρεσίες, το λιανικό εμπόριο, τη μεταποίηση καθώς και ανάμεσα στους καταναλωτές (Διάγραμμα 2).

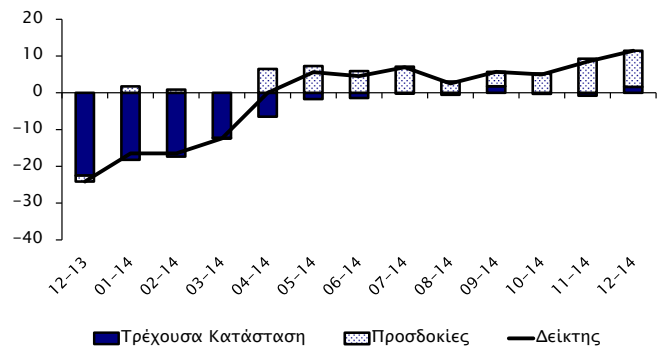
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε άνοδο λόγω βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3). Συγκριτικά με το Νοέμβριο, περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν θετικά την οικονομική κατάσταση της επιχείρησής τους το τελευταίο τρίμηνο και ταυτόχρονα

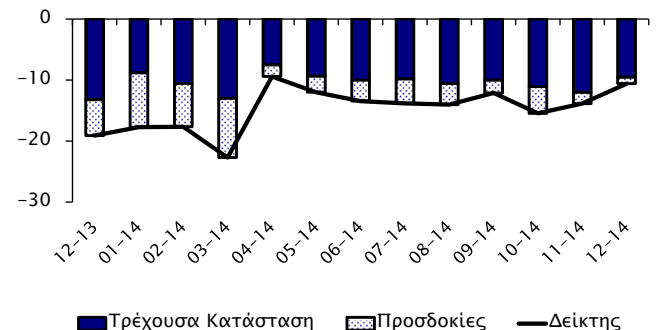
περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι η ζήτηση και η απασχόλησή τους το τελευταίο τρίμηνο έχει αυξηθεί. Σε σχέση με τον περασμένο μήνα, περισσότερες επιχειρήσεις αναμένουν αυξήσεις στη ζήτηση το επόμενο τρίμηνο, όμως λιγότερες είναι αυτές που προγραμματίζουν αυξήσεις στην απασχόληση και στις τιμές τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα κατέγραψε βελτίωση λόγω καλύτερης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Σε σύγκριση με το Νοέμβριο, λιγότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν μειώσεις στις πωλήσεις τους το τελευταίο τρίμηνο και ταυτόχρονα περισσότερες δήλωσαν ότι τα τρέχοντα αποθέματά τους είναι κάτω από το κανονικό. Επιπλέον, το Δεκέμβριο, λιγότερες επιχειρήσεις αναμένουν μείωση της δραστηριότητάς τους το επόμενο τρίμηνο και παράλληλα λιγότερες σχεδιάζουν μείωση των παραγγελιών σε προμηθευτές τους επόμενους τρεις μήνες. Σε σχέση με τον περασμένο μήνα, λιγότερες επιχειρήσεις προγραμματίζουν μείωση στην απασχόληση, ενώ περισσότερες σχεδιάζουν μειώσεις τιμών το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα επιδεινώθηκε οριακά λόγω χειροτέρευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 5). Σε σχέση με το Νοέμβριο, λιγότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν

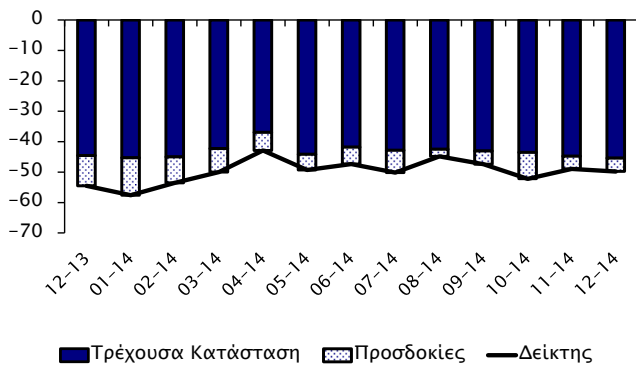
¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2014 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Α.Ε.Π. ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ, 3ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2014", Στατιστική Υπηρεσία 09/12/14).

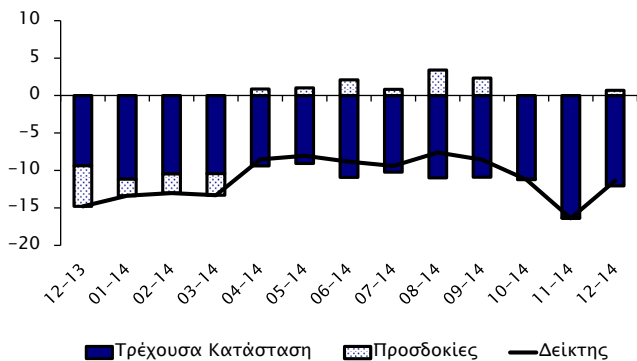
αρνητικά την οικοδομική τους δραστηριότητα, ενώ οριακά περισσότερες δήλωσαν ότι τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books) είναι κάτω από το κανονικό. Το Δεκέμβριο, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις προοπτικές απασχόλησης τους επόμενους τρεις μήνες καταγράφονται οριακά αρνητικότερες. Σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, λιγότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι σχεδιάζουν μειώσεις στις τιμές πώλησης κατά τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης των προσδοκιών και της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

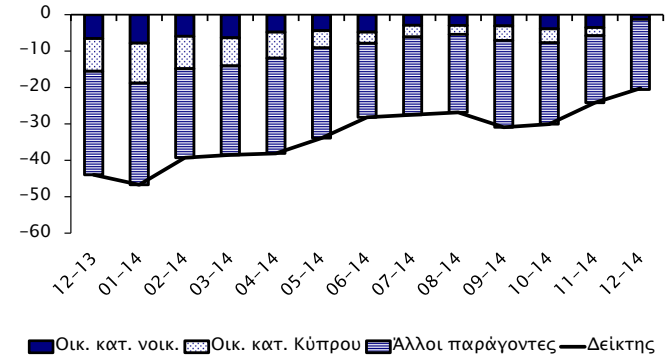

Συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, οι αξιολογήσεις για τις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες και τις παραγγελίες για εξαγωγές καταγράφηκαν λιγότερο αρνητικές, ενώ οι απαντήσεις για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου ήταν πιο απαισιόδοξες. Το Δεκέμβριο, περισσότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι τα τρέχοντα αποθέματα των τελικών προϊόντων τους είναι κάτω από το κανονικό. Σε σχέση με το Νοέμβριο, οι εκτιμήσεις για την παραγωγή και την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες ήταν θετικότερες, ενώ ταυτόχρονα περισσότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι σχεδιάζουν αυξήσεις τιμών το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** το Δεκέμβριο βελτιώθηκε συγκριτικά με το Νοέμβριο. Οι αξιολογήσεις

των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου τους τελευταίους 12 μήνες, καθώς και οι προσδοκίες τους για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου τους επόμενους 12 μήνες καταγράφηκαν ευνοϊκότερες σε σύγκριση με το Νοέμβριο. Το Δεκέμβριο, όμως, οριακά περισσότεροι καταναλωτές δήλωσαν ότι αναμένουν αύξηση στον αριθμό των ανέργων τους επόμενους 12 μήνες (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Συγκριτικά με το Νοέμβριο, περισσότεροι καταναλωτές παρατήρησαν σταθερές ή μειωμένες τιμές τους τελευταίους 12 μήνες και περισσότεροι αναμένουν ότι οι τιμές τους επόμενους 12 μήνες θα παραμείνουν σταθερές ή θα μειωθούν. Το Δεκέμβριο σημειώθηκε οριακή βελτίωση στις αντιλήψεις των καταναλωτών για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για μεγάλες αγορές καθώς και στις προθέσεις τους για τέτοιες αγορές. Αν και λιγότεροι καταναλωτές σε σχέση το Νοέμβριο χαρακτηρίζουν την τρέχουσα περίοδο ως ακατάλληλη για αποταμίευση, η πλειοψηφία δηλώνει ότι το ενδεχόμενο αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες είναι πολύ απομακρυσμένο.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο το Δεκέμβριο 2014 αυξήθηκε, κατά 2,1 μονάδες, σε σχέση με τον Νοέμβριο 2014. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε καλύτερευση του κλίματος στις υπηρεσίες, το λιανικό εμπόριο και στη μεταποίηση καθώς και στο ευνοϊκότερο κλίμα μεταξύ των καταναλωτών. Η άνοδος του κλίματος στις υπηρεσίες προέρχεται κυρίως από τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων το τελευταίο τρίμηνο. Η καλύτερευση του κλίματος μεταξύ των καταναλωτών προκύπτει από πιο αισιόδοξες απαντήσεις σχετικά με την οικονομική κατάσταση της Κύπρου και των νοικοκυριών κατά τον επόμενο χρόνο. Στη μεταποίηση η βελτίωση του κλίματος οφείλεται κυρίως σε αυξημένες παραγγελίες, ενώ στο λιανικό εμπόριο σε λιγότερο αρνητικές απαντήσεις για τις τρέχουσες και αναμενόμενες πωλήσεις.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

Μήνας	2014												
	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	88.8	90.8	92.2	93.5	98.4	100.7	101.3	102.0	100.8	101.0	100.5	103.1	105.2
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-24	-17	-16	-12	0	6	5	7	3	6	5	9	11
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-34	-29	-27	-14	-12	1	-4	0	-7	0	-3	-6	1
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-34	-26	-25	-23	-7	-7	0	-1	5	6	2	3	4
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	-5	5	3	0	20	22	18	21	9	12	16	28	29
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-8	-3	3	-1	-2	-7	-1	2	-7	10	5	0	4
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-1	-7	-8	-8	-6	-5	-3	4	1	7	1	6	3
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-20	-15	-19	-17	-8	-3	-6	-13	-8	-5	-8	-12	-14
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-19	-18	-18	-23	-9	-12	-13	-14	-14	-12	-15	-14	-11
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-48	-42	-44	-48	-37	-33	-32	-29	-38	-34	-35	-34	-31
Τρέχοντα αποθέματα ³	-8	-15	-12	-9	-15	-5	-2	0	-6	-4	-2	2	-2
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-18	-27	-21	-29	-6	-8	-10	-12	-10	-6	-13	-6	-3
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-35	-39	-31	-47	-23	-22	-21	-29	-24	-20	-27	-26	-24
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	0	2	-1	-4	-2	-3	-3	-6	-5	-3	-1	-4	0
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-10	-2	-10	-9	-6	-6	-7	-1	-17	-16	-8	-11	-13
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-55	-58	-54	-50	-43	-49	-47	-50	-45	-47	-52	-49	-50
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-59	-66	-62	-52	-42	-55	-42	-35	-49	-43	-44	-40	-30
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-89	-91	-90	-85	-74	-88	-84	-86	-85	-86	-87	-90	-91
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-20	-25	-17	-16	-12	-10	-11	-15	-5	-9	-17	-8	-9
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-37	-39	-31	-43	-26	-33	-27	-15	-25	-24	-24	-16	-13
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-15	-13	-13	-13	-9	-8	-9	-9	-8	-9	-11	-16	-11
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-48	-36	-28	-21	-7	-4	-6	-3	-1	-9	-21	-20	-22
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-49	-51	-49	-47	-40	-41	-42	-47	-43	-47	-49	-61	-53
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-33	-24	-28	-33	-29	-32	-36	-57	-38	-41	-25	-41	-37
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-21	-17	-17	-16	-12	-14	-10	-16	-10	-15	-15	-12	-17
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	-16	-7	-8	-9	3	3	6	3	10	7	0	0	2
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-3	-8	-5	-10	-1	-3	6	-3	-11	-4	-7	-5	0
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	1	-6	-6	-9	-2	1	-3	-1	4	-5	1	2	3
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-44	-47	-39	-39	-38	-34	-28	-28	-27	-31	-30	-24	-20
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-48	-48	-47	-47	-49	-47	-44	-41	-39	-38	-42	-41	-35
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-26	-31	-24	-25	-19	-18	-19	-12	-12	-12	-16	-14	-5
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-73	-78	-70	-67	-66	-60	-56	-46	-46	-45	-51	-43	-37
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-36	-44	-36	-31	-29	-19	-12	-13	-10	-16	-15	-9	1
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-19	-15	-20	-29	-24	-19	-12	-12	-16	-19	-16	-14	-23
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-30	-14	-18	-35	-18	-20	-15	-14	-26	-30	-18	-20	-33
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3,4}	56	54	37	42	44	38	27	25	29	35	26	21	22
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-51	-55	-53	-46	-49	-48	-50	-45	-48	-43	-47	-43	-40
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-65	-67	-60	-65	-58	-56	-64	-50	-56	-53	-53	-48	-46
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-33	-35	-38	-34	-34	-37	-35	-32	-33	-33	-38	-34	-24
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-58	-57	-61	-56	-61	-61	-54	-61	-57	-60	-63	-53	-55
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	-3	1	-4	-3	-4	-5	-3	-4	-4	-1	-7	-1	0

Σημειώσεις:

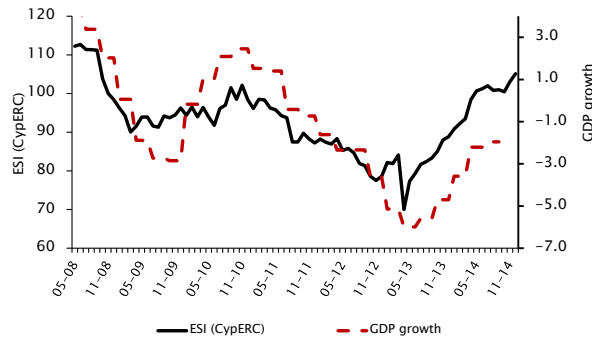
¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf
³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

DECEMBER 2014

Figure 1: Economic Sentiment Indicator (ESI CypERC) and GDP growth

Note: The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator constructed by the Economics Research Centre (ESI CypERC) reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.

Figure 2: Decomposition of the change in ESI (CypERC)

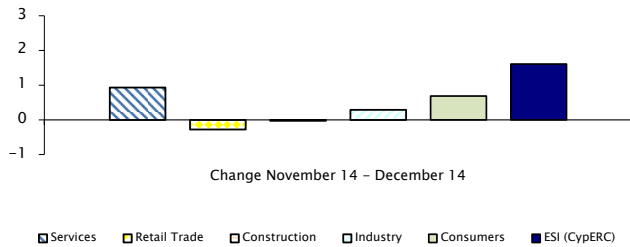

Figure 5: Construction Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

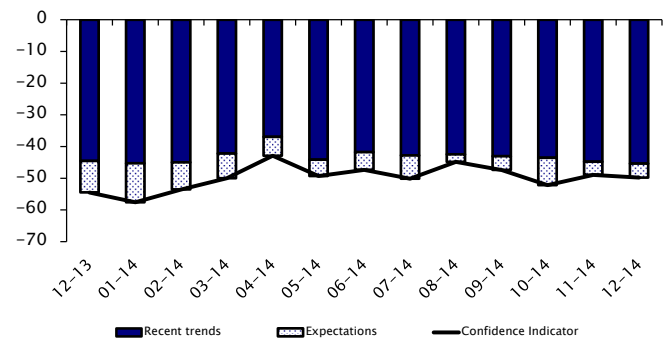

Figure 3: Services Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

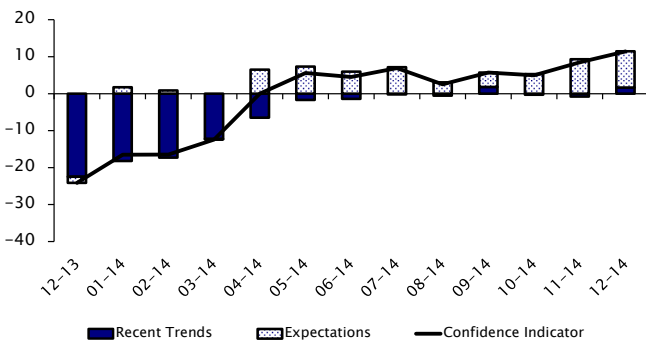

Figure 6: Industrial Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

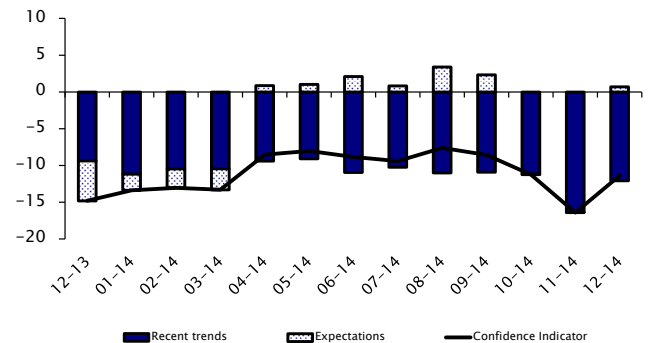

Figure 4: Retail Trade Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

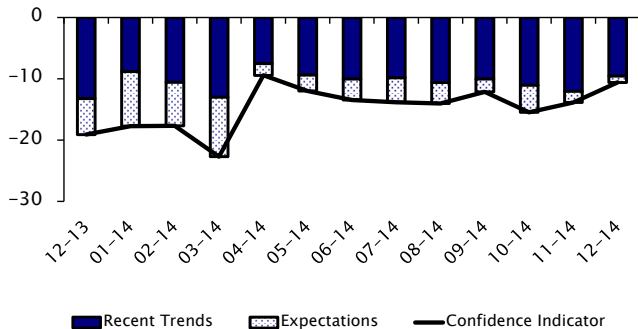
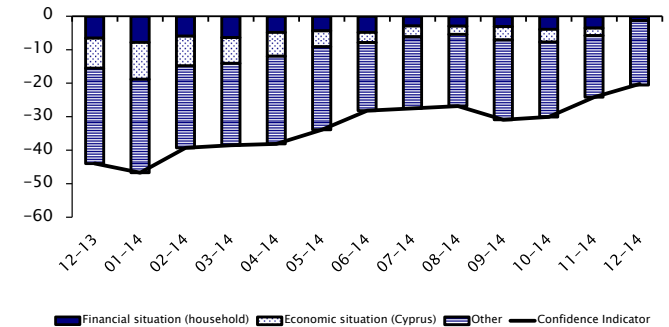

Figure 7: Consumer Confidence Indicator (contribution of financial/economic situation expectations and other factors)

Note: Other factors include unemployment expectations and savings intentions.

Table 1: Difference between the percentage of positive and negative responses (balance)¹ and ESI (CypERC)

Month	2013	2014											
	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ECONOMIC SENTIMENT INDICATOR (ESI CypERC)²	88.8	90.8	92.2	93.5	98.4	100.7	101.3	102.0	100.8	101.0	100.5	103.1	105.2
SERVICES													
Services Confidence Indicator ³	-24	-17	-16	-12	0	6	5	7	3	6	5	9	11
Business situation, past 3 months ⁴	-34	-29	-27	-14	-12	1	-4	0	-7	0	-3	-6	1
Turnover (demand), past 3 months ⁴	-34	-26	-25	-23	-7	-7	0	-1	5	6	2	3	4
Expected turnover (demand), next 3 months ⁴	-5	5	3	0	20	22	18	21	9	12	16	28	29
Employment, past 3 months	-8	-3	3	-1	-2	-7	-1	2	-7	10	5	0	4
Expected employment, next 3 months	-1	-7	-8	-8	-6	-5	-3	4	1	7	1	6	3
Expected selling prices, next 3 months	-20	-15	-19	-17	-8	-3	-6	-13	-8	-5	-8	-12	-14
RETAIL TRADE													
Retail Trade Confidence Indicator ³	-19	-18	-18	-23	-9	-12	-13	-14	-14	-12	-15	-14	-11
Business activity (sales), past 3 months ⁴	-48	-42	-44	-48	-37	-33	-32	-29	-38	-34	-35	-34	-31
Stock of goods ⁴	-8	-15	-12	-9	-15	-5	-2	0	-6	-4	-2	2	-2
Expected business activity (sales), next 3 months ⁴	-18	-27	-21	-29	-6	-8	-10	-12	-10	-6	-13	-6	-3
Orders placed with suppliers, next 3 months	-35	-39	-31	-47	-23	-22	-21	-29	-24	-20	-27	-26	-24
Expected employment, next 3 months	0	2	-1	-4	-2	-3	-3	-6	-5	-3	-1	-4	0
Expected selling prices, next 3 months	-10	-2	-10	-9	-6	-6	-7	-1	-17	-16	-8	-11	-13
CONSTRUCTION													
Construction Confidence Indicator ³	-55	-58	-54	-50	-43	-49	-47	-50	-45	-47	-52	-49	-50
Building activity, past 3 months	-59	-66	-62	-52	-42	-55	-42	-35	-49	-43	-44	-40	-30
Current overall order books ⁴	-89	-91	-90	-85	-74	-88	-84	-86	-85	-86	-87	-90	-91
Expected employment, next 3 months ⁴	-20	-25	-17	-16	-12	-10	-11	-15	-5	-9	-17	-8	-9
Expected selling prices, next 3 months	-37	-39	-31	-43	-26	-33	-27	-15	-25	-24	-24	-16	-13
INDUSTRY													
Industrial Confidence Indicator ³	-15	-13	-13	-13	-9	-8	-9	-9	-8	-9	-11	-16	-11
Production, past 3 months	-48	-36	-28	-21	-7	-4	-6	-3	-1	-9	-21	-20	-22
Current overall order books ⁴	-49	-51	-49	-47	-40	-41	-42	-47	-43	-47	-49	-61	-53
Current export order books	-33	-24	-28	-33	-29	-32	-36	-57	-38	-41	-25	-41	-37
Stock of finished products ⁴	-21	-17	-17	-16	-12	-14	-10	-16	-10	-15	-15	-12	-17
Expected production, next 3 months ⁴	-16	-7	-8	-9	3	3	6	3	10	7	0	0	2
Expected employment, next 3 months ⁵	-3	-8	-5	-10	-1	-3	6	-3	-11	-4	-7	-5	0
Expected selling prices, next 3 months	1	-6	-6	-9	-2	1	-3	-1	4	-5	1	2	3
CONSUMERS													
Consumer Confidence Indicator ³	-44	-47	-39	-39	-38	-34	-28	-28	-27	-31	-30	-24	-20
Financial situation of household, past 12 months	-48	-48	-47	-47	-49	-47	-44	-41	-39	-38	-42	-41	-35
Expected financial situation of household, next 12 months ⁴	-26	-31	-24	-25	-19	-18	-19	-12	-12	-12	-16	-14	-5
General economic situation in Cyprus, past 12 months	-73	-78	-70	-67	-66	-60	-56	-46	-46	-45	-51	-43	-37
Expected general economic situation in Cyprus, next 12 months ⁴	-36	-44	-36	-31	-29	-19	-12	-13	-10	-16	-15	-9	1
Consumer prices, past 12 months	-19	-15	-20	-29	-24	-19	-12	-12	-16	-19	-16	-14	-23
Expected consumer prices, next 12 months	-30	-14	-18	-35	-18	-20	-15	-14	-26	-30	-18	-20	-33
Expected unemployment in Cyprus, next 12 months ^{4,5}	56	54	37	42	44	38	27	25	29	35	26	21	22
Major purchases at present	-51	-55	-53	-46	-49	-48	-50	-45	-48	-43	-47	-43	-40
Major purchases intentions, next 12 months	-65	-67	-60	-65	-58	-56	-64	-50	-56	-53	-53	-48	-46
Savings at present	-33	-35	-38	-34	-34	-37	-35	-32	-33	-33	-38	-34	-24
Savings intentions, next 12 months ⁴	-58	-57	-61	-56	-61	-61	-54	-61	-57	-60	-63	-53	-55
Statement on the current financial condition of household	-3	1	-4	-3	-4	-5	-3	-4	-4	-1	-7	-1	0

Notes:

- ¹ Positive responses refer to increase/improvement/ above normal/very or fairly likely, while the opposite holds for negative responses. Data are seasonally adjusted.
- ² The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.
- ³ The calculation of the confidence (composite) indicator is described in http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.
- ⁴ The responses to this question are used in the calculation of the confidence (composite) indicator for each survey.
- ⁵ Following a suggestion by the European Commission, the responses to this question are not adjusted for seasonality.

Since May 2008 the Economics Research Centre, in collaboration with RAI Consultants Ltd, have been conducting the Business and Consumer Surveys in Cyprus, as part of the Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. The programme is co-financed by the European Commission.